

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS (BOĻŠEVIKU) PARTIJAS
(LK(B)P) BAUSKAS APRIŅKA KOMITEJA

VĒSTURISKA IZZIŅA

1940.g. - 1941.g.

1944.g. - 1949.g.

PA - 114. fonds

No 1920.g. līdz 1940.g. pirmajai pusei, Bauskas apriņķī, LKP Zemgales apgabala organizācijas¹⁾ sastāvā, nelegāli darbojās partijas pulciņi.

1940.g. jūnijā LKP legalizējās.

1940.g. 1. jūlijā LKP Zemgales apgabala organizācijas sastāvā tika izveidota LKP Bauskas rajona organizācija.²⁾ To vadīja LKP Bauskas rajona komiteja.

1940.g. 15. augustā LKP CK nolēma likvidēt LKP apgabalu un rajonu organizācijas, un to vietā izveidot 19 apriņķu (pēc administratīvi teritoriālā iedalījuma) un 4 LKP pilsētu organizācijas.

LKP Bauskas rajona komiteja darbojās kā apriņķa komiteja (AK) jau 1940.g. jūlija beigās.³⁾

1940.g. 8. oktobrī LKP kļuva par Vissavienības Komunistiskās (boļševiku) partijas (VK(b)P) sastāvdaļu un ieguva nosaukumu LK(b)P. Saskaņā ar VK(b)P statūtiem, partijas šūniņas tika pārdēvētas par partijas pirmorganizācijām.

1) Latvijas Valsts arhīvā LKP Zemgales apgabala komitejas dokumentu fonda nav.
2) LVA, PA-114.f.,1.apr.,1.l.,1.lp.
3) Turpat, 12.lp.o.p., un PA-104.f.,1.apr.,1.l.,5.lp.
4) LVA, PA-101.f.,2.apr.,44.l.,1. un 3.lp.

1940.g. beigās LK(b)P Bauskas AK struktūra bija šāda:⁴⁾

- pirmais un otrais sekretārs
- sekretāra palīgs
- propagandas un agitācijas nodaļa
- kadru nodaļa
- organizātoriskā darba un instruktoru nodaļa (tās sastāvā - statistikas un vienotas partijas biedra kartes sektors).

1940. gadā LK(b)P Bauskas apriņķa organizācijas sastāvā ietilpa 4 partijas pirmorganizācijas un 1941.g. maijā - 3.⁵⁾ Sākoties vācu okupācijai, 1941. gada jūnijā, LK(b)P Bauskas AK darbību pārtrauca.

No 1943.g. novembra līdz 1944.g. augustam, Bauskas apriņķa, kā arī Jelgavas un Jēkabpils apriņķu teritorijā, nelegāli darbojās LK(b)P Zemgales pagrīdes apgabala komiteja.⁶⁾

Pēc Bauskas atbrīvošanas no vācu karaspēka, 1944.g. 6. septembrī, LK(b)P Bauskas AK darbību atjaunoja.⁷⁾ 1944.g. 9. oktobrī LK(b)P CK tās sastāvu apstiprināja: pirmais un otrais sekretārs, sekretārs kadru jautājumos, Bauskas apriņķa izpildkomitejas priekšsēdētājs, Valsts drošības tautas komisariāta Bauskas apriņķa nodaļas priekšnieks.⁸⁾

Vēlāk LK(b)P Bauskas AK locekļus ievēlēja partijas apriņķa atskaites vēlēšanu sapulcē (no 1947.g. - konferencē)

4) LVA, PA-101.f., 2.apr., 361.l., 26.lp.

5) Turpat, 524.l., 31.lp, un 526.l.73.lp.

6) Коммунистическая партия Латвии в цифрах. 1904-1983 г.г.-Рига, 1984.-С.52.

7) LVA, PA-114.f., 3.apr., 2.l., 1.lp.

8) LVA, PA-101.f., 3.apr., 11.l., 26.-27.lp.

un plēnumā ievēlēja sekretārus un apriņķa komitejas biroju. Biroja un AK personālais un skaitliskais sastāvs mainījās: 1945. gadā AK locekļu skaits 19, biroja - 7⁹⁾ 1949. gadā - 27 un biroja - 9.¹⁰⁾

1944.g. - 1948.g. LK(b)P Bauskas AK aparātā bija šādas struktūrvienības:¹¹⁾

- propagandas un agitācijas nodaļa
- organizātoriskā darba un instruktoru nodaļa (tās sastāvā - statistikas un vienotas partijas biedra kartes sektors)
- militārā nodaļa
- kadru nodaļa (no 1945. gada).

Reorganizācijas rezultātā, no 1949.g. 1. martā, kadru nodaļu likvidēja; organizātoriski instruktoru nodaļu pārdēvēja par partijas, arodbiedrību un komjaunatnes organizāciju nodaļu un nodibināja lauksaimniecības nodaļu, kā arī rūpniecības un transporta nodaļu.¹²⁾ 1949.g. marta beigās izveidoja nodaļu darbam ar sievietēm.¹³⁾

Šī struktūra saglabājās līdz LK(b)P Bauskas AK likvidācijai.

LK(b)P Bauskas apriņķa organizācija 1945. gadā apvienoja 11 partijas pirmorganizācijas un 1949. gadā - 51.¹⁴⁾

Saskaņā ar LK(b)P CK 1947.g. 15. jūlija lēmumu, apriņķa partijas komitejām atļāva veidot LK(b)P pagastu komitejas pagastu pirmorganizācijās, kurās bija ne mazāk kā 10 VK(b)P

10) LVA, PA-114.f., 6.apr., 1.1., 48.lp. un 2.1., 58.lp.

11) LVA, PA-101.f., 3.apr., 13.1., 114.lp.

12) Turpat, 12.apr., 17.1., 46.-47.lp.

13) Turpat, 289.lp.

14) Turpat, 8.apr., 50.1., 29.lp. un 12.apr., 134.1., 62.lp.

biedru, likvidējot šajos pagastos pagastu partorgu amatus¹⁵⁾ (algotu partijas organizatora (partorga) amatu LK(b)P CK noteica 1941.g. 6. janvārī)¹⁶⁾ LK(b)P pagasta komiteja apvienoja visas partijas pirmorganizācijas, kuras atradās pagasta teritorijā.

1949. gadā Bauskas apriņķī darbojās LK(b)P 13 pagastu komitejas:¹⁷⁾

- Bauskas
- Bārbeles
- Ceraukstes
- Iecavas
- Īslīces
- Mežotnes
- Rundāles
- Svitenes
- Skaistkalnes
- Garkalnes
- Vecsaules
- Vecumnieku
- Zālītes.

Ar VK(b)P CK 1949.g. 24. decembra lēmumu un LK(b)P CK 1949.g. 30. decembra biroja sēdes lēmumu, Letvijā tika nodibināti 58 lauku rajoni.

LK(b)P apriņķu organizāciju vietā izveidotas LK(b)P

15) LVA, PA-101.f., 10.apr., 19.1., 48.lp.

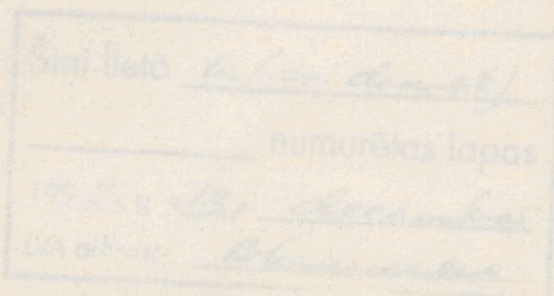
16) Turpat, 1.apr., 12.1., 38.lp.

17) Turpat, 12.apr., 126.1., 153.lp.; PA-114.f., 8.apr., 11.1., 1. un 28.lp.; 12.1., 3.c.p.lp.; 4.1., 1.lp.

58 rajonu organizācijas.¹⁸⁾ LK(b)P Bauskas AK vietā tika nodibināta LK(b)P Bauskas rajona komiteja.¹⁹⁾ Daļu Bauskas apriņķa pagastu pievienoja Baldones, Elejas un Jaunjelgavas rajoniem.

I. kat. arhiviste

T. Jakovļeva

18) LVA, PA-101.f., 12.apr., 26.l., 193.lp.

19) Sk. LKP Bauskas rajona komitejas (PA-4111. fonds) vēsturisko izziņu.

Šinī lietā 60 (sešdesmit)
_____ numurētas lapas
1999. g. «13» decembis
LVA arhivists B. Kucene